

ACTIVITATS

TESIS

ENTREVISTES

AVENÇOS

A FONTS

FILOLOGIA

TESIS

Una revisió de Josep Palau i Fabre, dramaturg

L'escriptor Jordi Coca, a través de la seva tesi doctoral realitzada a la UAB, ens descobreix un nou Josep Palau i Fabre dramaturg més enllà del que l'*Obra Literària Completa* de l'autor ens permetia conèixer. La tesi inclou textos inèdits de Palau que ens el presenten com a un precursor del teatre de l'absurd entre altres revelacions que permeten reinterpretar-lo.

[+]

A FONTS

La malaltia de l'amor en la medicina medieval

L'amor no correspost ha estat una font de patiment estudiada al llarg de la història i, fins i tot, considerat una malaltia. Sebastià Giralt, professor de Filologia Llatina de la UAB, tradueix el primer tractat de la història que tracta monogràficament sobre la malaltia de la passió amorosa, escrit per Arnau de Vilanova, un metge reputat de reis i papes, al segle XIII.

[+]

A FONTS

El trauma del veterà de guerra en la literatura anglesa

L'empremta de la Primera Guerra Mundial es palesa en la literatura anglesa amb la figura recurrent del retorn del soldat incapaç de superar l'horror de la guerra. Una investigació de la UAB suggereix que la novel·la de Rebecca West, *The Return of the Soldier* (1918), a diferència de les seves contemporànies, explora el trauma de guerra des d'una altra perspectiva.

[+]

TESIS

Els neologismes en llengua xinesa

Xina, Hong Kong i Taiwan comparteixen bàsicament la mateixa cultura i llengua xineses, però cada un d'aquests tres llocs ha experimentat diferents transformacions socioculturals durant els dos últims segles. Aquesta investigació de la UAB, tesi doctoral de Wu Chia-hua, inclou l'estudi dels neologismes en aquestes tres regions durant els segles XX i XXI.

[+]

07/2006 - Expressions sinònimes: una nova eina de cerca pels conceptes

Tradicionalment, per cercar frases fetes i els seus sinònims en català s'ha hagut de recórrer a trobar-les als diccionaris generals de la llengua per les paraules claus que les componen, o bé als diccionaris especialitzats, on es troben normalment per ordre alfabètic. Maria Teresa Espinal ha fet un pas endavant en aquest àmbit amb la creació d'un nou diccionari de sinònims d'expressions idiomàtiques del català contemporani des d'una perspectiva conceptual, ressaltant la informació semàntica, sintàctica i lèxica principals de cadascuna. El Diccionari de Sinònims de Frases Fetes inclou també un CD que facilita i agilitza la cerca.

Referències

Article: Espinal, MT. "A conceptual dictionary of Catalan idioms". *INTERNATIONAL JOURNAL OF LEXICOGRAPHY*, 18 (4): 509-540 DEC 2005

Aquest treball mostra què té d'innovador el Diccionari de Sinònims de Frases Fetes (DSFF; Espinal 2004) d'una banda respecte al que solen ser els reculls fraseològics estàndards en qualsevol llengua i d'altra banda dins el panorama de la lexicografia catalana actual.

Hi ha bàsicament dos grans tipus d'obres lexicogràfiques que descriuen la forma, el significat, i l'ús de les frases fetes: els diccionaris generals de la llengua (ja siguin monolingües o bilingües) i els diccionaris especialitzats d'expressions idiomàtiques. Un tret comú de les obres del primer tipus és que no inclouen les frases fetes com a entrades independents i, per tant, la menció d'una frase feta i la informació relativa a cadascuna d'elles, si escau, es troba a partir de l'entrada corresponent a algun dels mots continguts dins la frase feta en qüestió (normalment, el primer mot amb contingut semàntic o el darrer mot). El segon tipus de diccionari sol ordenar alfabèticament les expressions idiomàtiques i proporcionar tipus diferents d'informació per a cada entrada. Existeix encara un subconjunt de diccionaris especialitzats de frases fetes que no ordena directament les frases fetes sinó certes paraules clau contingudes en les frases fetes, i aquestes s'associen arbitràriament o semànticament amb alguna d'aquestes paraules clau.

Aquest article mostra de quina manera els enfocaments conceptuals (propis dels diccionaris de sinònims) i alfabètics (utilitzats sovint en els diccionaris especialitzats de frases fetes) s'han unificat en un nou diccionari d'expressions lexicalitzades del català contemporani que està orientat conceptualment. S'explica de quina manera el DSFF especifica la informació semàntica, sintàctica i lèxica més rellevant de cada frase feta, tant relativa a les propietats gramaticals més pertinents, com també a l'ús més corrent per part dels parlants. A part de descriure les innovacions que el DSFF introdueix, aquest article explica els criteris seguits en la selecció dels conceptes i en l'especificació de referències conceptuals creuades entre expressions lexicalitzades, així com els avantatges que té, tant en l'ensenyament i aprenentatge de frases fetes com en la traducció, respecte a altres obres lexicogràfiques i reculls fraseològics.

Així mateix, en aquest article s'explica l'ús que es pot fer del CD-ROM que acompanya l'obra a l'hora de fer cerques a partir de qualsevol camp o combinació de camps de la base de dades elaborada prèviament a la realització del diccionari.

Fig.1. Cerca el concepte POBRE, però només aquells registres que no contenen el mot "pobre" i que són sintagmes verbals o sintagmes preposicionals.

Consulta / Cerca		Diccionari de sinònims de frases fetes	
Concepte	<input type="text" value="pobre"/>	Mot clau	<input type="text" value="NO pobre"/>
Frases fetes	<input type="text"/>		
Camps de cerca avançada			
Categoria gramatical	<input type="text" value="SVISF"/>	Font definició	<input type="text"/>
Definició de frase feta	<input type="text"/>	Font exemple	<input type="text"/>
Exemple	<input type="text"/>	Relacions lèxiques	<input type="text"/>
Sinònims	<input type="text"/>	Marcatge dialectal	<input type="text"/>
Variants dialectals	<input type="text"/>		
<small>La tecla de funció [F3] mostra l'índex de cada camp. A cada camp es poden utilitzar operadors booleans per a fer consultes: \$ per a l'operador Y / per a l'operador O ! per a l'operador NO</small>		<input type="button" value="Llistat des de conceptes a frases fetes"/> <input type="button" value="Llistat des de frases fetes a conceptes"/> <input type="button" value="Ometre filtre d'homonímia / polisímia"/>	

Fig. 2. Resultat de la cerca: 52 registres, dels quals la imatge només mostra els 5 primers.

POBRE

a cavall de l'euga blanca **SE** en dificultats econòmiques / no tenir gens de diners (R-M, A-M)
S'ha venut el negoci i fa temps que va a cavall de l'euga blanca; té prou feina a mantenir-se / Des de la mort del seu pare es troba a cavall de l'euga blanca
(S'usa normalment amb el verb *anar*)
(R-M)
→ **anar blau, anar curt de calés, no tenir un cèntim, pobre com una rata**
▷ **marxar amb un cavall blanc** (p.ext.), **estar amb l'aigua fins al coll** (p.ext.)

amb les mans al cap **SE**, amb les mans buides, sense posseir res (A-M)
Creia que al casino es faria milionari i n'ha sortit amb les mans al cap
(S'usa normalment amb verbs de moviment i també amb el verb *quedar*)
→ **amb les mans darrere, amb una mà al davant i una altra al darrere, amb les mans buides, amb la roba de l'esquena, amb la roba que porta**

amb les mans buides **SE**, anar sense res, no posseir allò que s'esperava posseir (A-M)
Pensàvem que faríem molts diners amb aquell negoci, però en vam tornar amb les mans buides
(S'usa normalment amb verbs de moviment i també amb el verb *quedar*)
→ **amb les mans al cap, amb la roba de l'esquena, amb la roba que porta, amb les mans darrere, amb una mà al davant i l'altra al darrere**

amb les mans darrere **SE**, molt pobre (R-M)
S'ha quedat amb les mans darrere; ha venut la casa on vivia i s'ha gastat els diners; és un perdulari
(S'usa normalment amb els verbs *anar*, *quedar*, etc.)
(R-M)
→ **amb les mans al cap, amb una mà al davant i una altra al darrere, amb les mans darrere, més pobre que un Déu te'n do**
▷ **amb les mans al darrere** (v.f.)

amb una mà al davant i una altra al darrere **SE**, pobre, sense res (R-M)
S'ho ha jugat tot; qualsevol dia el veurem amb una mà al davant i una altra al darrere, no li quedarà ni la camisa
(S'usa normalment amb verbs de moviment i també amb el verb *quedar*)

Teresa Espinal

Departament de Filologia Catalana
Universitat Autònoma de Barcelona

teresa.espinal@uab.es

Si tens propostes: premsa.ciencia@uab.es

E-mail per rebre el nostre butlletí

Enviar